

"Tutvusta Eestit" turismi alamstrateegia

KULTUURIPUHKUSE TEEMA JUHEND

Eesti kultuur on lai, sügav ja oma tippudega läbi aegade kõrgetasemeline. Pole võimalik külastada Eestimaad, puutumata kokku siinse kultuuriga. Väga paljud asjad, mis meile endile näivad tavaliste ja igapäevastena, on väljaspoolt vaadates potentsiaalselt väga huvitavad ja põnevad kultuurilised nähtused. Meie asi on need üles leida ja meie kõigi hüvanguks tööle rakendada.

Positiivsete sõnumite näitlikustamiseks tuleks leida ilmekaid ja üllatavaid fakte ja detaile, rakendades nende esiletoomiseks kontrastiprintsiipi – vastandades näiteks Tallinna vanalinna keskaegsetes hoonetes levivat moodsat söögi- ja meelelahutuskultuuri ja traadita andmesidet või „pärapõrgus“ toimuvaid kõrgkultuurisündmusi (Leigo, Nargen Opera, Viinistu).

See on viljakas lähenemine, sest vastuolulisus ja kontrastsus on ka üks „eesti asja“ läbivaid ja olemuslikke tunnusjooni – näiteks ühelt poolt individualism kommetes ja kultuuris ning suur personaalne ruumivajadus (talude haja-asustus), teiselt poolt vabaduse võitmine mastaapse ühistegevuse (laulupeod, laulev revolutsioon, Balti kett) kaasabil.

Kuna Eesti kultuur on nii lai mõiste, on sõnumi genereerimiseks sobilike sümbolite jada jagatud nelja fookusteemasse:

- A** ARHITEKTUUR
- B** PÄRIMUSKULTUUR
- C** NÜÜDISKULTUUR
- D** TOIT

Sõltuvalt sihtgrupist saab neist valida sobivaima või neid ka omavahel kombineerida.

Argumendid:

- * **KULTUURI SAAB TARBIDA NII LINNAS KUI MAAL** – reisida Eestis siinse kultuuriga kokku puutumata ei olegi võimalik, sest kultuuri kandjateks on nii arhitektuur, sinne keel, toit kui iga inimene.
- * **SIINSED ROHKED ARHITEKTUURIMÄLESTISED ON HEAS KORRAS**, kuid turistikus mõttes ülerahvastamata, mis muudab nendega tutvumise mugavaks ja intiimseks.
- * **PALJUDES EESTIS SÄILINUD MÕISATES JA LOSSIDES TEGUTSEVAD EKSLUSIIVSED HOTELLID JA RESTORANID**, mis pakuvad võimalusi meeldejäävaks puhkuseks.
- * **EESTI KULTUUR ON VAHELDUSRIKAS, SISALDADES ÜKSTEISEST VÄGAGI ERINEVAID KULTUURIRUUME** – kihnu, setu, võru, rannarootsi, peipsiäärsed vanausulised jne. Kõigil neil on nii teineteisest kui Eesti peavoolust erinev kombestik ja keel.
- * **EESTI KOMPAKTSUSE TÕTTU ON VÕIMALIK LÜHIKESE AJAGA ÄRA NÄHA VÄGA PALJU VAATAMISVÄÄRSET**. See on oluline eelis – näiteks Hispaania või Saksamaa suuruste riikide kõiki kultuurilisi tahkusi ühe reisi jooksul ära näha on sisuliselt võimatu missioon.
- * **EESTIST LEIAD EUROOPA** – ajaloost tulenevalt on meil palju mõjutusi naabritelt (vene, saksa, skandinaavia jne mõjud), mis annab võimaluse sobivaltel sihtturgudel mängida „teistsuguse tuttavlikkuse“ kaardile.
- * **MAAUSUST TULENEV RAHVAKULTUUR JA EUROOPALIKUD MÕJUD EKSISTEERIVAD EESTIS KÕRVUTI** ja on segunenud orgaaniliselt, pakkudes sel moel üllatavaid kontraste.
- * **EESTIS ON VÕIMALIK KOGEDA KULINAARSEID ELAMUSI KÕIGE LAIEMAL SKAALAL** – lihtsast talupojaköögist tippgurmeeni.
- * **LAULU- JA TANTSUPIDU ON UNIKAALNE NÄHTUS KOGU MAAILMAS**

FOOKUSTEEMA:

ARHITEKTUUR

Hästi säilinud ja samas eheda ning loomulikuna mõjuvad (s.t. turistikus, kaubanduslikus mõttes üleekspluateerimata ja ülerestaureerimata) arhitektuurimälestised on Eesti vähest kasutust leidnud tõmbenumbriteks.

Arhitektuuripärandit on meil väga erinevatest aegadest ja väga erinevas vormis. Arhitektuurne mitmekesisus nii väikesel maa-alal on kindlasti üks Eesti positiivselt üllatavaid väärtusi.

Üks Euroopa ainulaadsemaid vanalinnu, lugematud kirikud ja linnused, üle tuhande eri ajastut esindava mõisa, hajali paiknevad talud, Euroopa kontekstis üha haruldasem puitarhitektuur (Kalamaja, Kopli, Kassisaba, Supilinn, Karlova), monumentaalne massarhitektuur a la Lasnamäe – kõigis neis on palju realiseerimata huviväärset potentsiaali.

Oluline on silmas pidada, et Eesti arhitektuuripärandi isikupära ei seisne mitte niivõrd üksikobjektides, vaid orgaanilises seotuses keskkonnaga – linnamiljööga, väiksemate asulate ja külaelu romantilise atmosfääriga, hea juurdepääsuga. Näiteks: vanasse mõisahoonesse rajatud hotellis võib vabalt WiFi't kasutada ja sealses restoranis tiptasemel kaasaegset kööki nautida.

Sümbolid

- 1 TALLINNA VANALINN** – UNESCO maailmapärandi nimekirja kuuluv vanalinn on Euroopas unikaalne oma muutumatuna säilinud tänavavõrgustiku ja eheda keskaegse arhitektuuri külluse poolest.
- 2 PIISKOPILINNUSED** – Eesti võib uhkeldada hästisäilinud ja eri ajastutest pärinevate linnustega. Kõige paremini säilinud on neist Kuressaare, Narva, Rakvere ja Haapsalu linnused
- 3 LAHEMAA MÕISAD** – Palmse, Sagadi, Vihula kenasti renoveeritud mõisakompleksid turvalise arhitektuurielamuse otsijalile. Kaunid terviklikud pargid ja muuseumiväljapanekud lisavad neile veelgi väärtust.
- 4 KOGUVA KÜLA** – elus ja ehedal kujul terviklikuna säilinud rannaküla Muhumaal
- 5 TALUARHITEKTUURI MUUSEUMID** – Rocca al Mare vabaõhumuuseum, setu muuseum Värskas, Põlva talurahvamuuseum, Mõniste vabaõhumuuseum, Mihkli talumuuseum, Vargamäe
- 6 HÄSTISÄILINUD MAAKIRIKUD ERINEVATEST AJASTUTEST** – Pühalepa, Vormsi, Ruhnu, Muhu, Põide, Karja, Valjala – kõik põneva ajaloo ja tähelepanuväärsete ehituslike eripäradega.
- 7 PUITMAJADE LINNAOSAD** – Tallinna ja Tartu 19. sajandi lõpust ja 20. sajandi algusest pärit puitlinnaosad Kalamaja, Kassisaba, Pelgulinn, Supilinn, Karlova on Euroopa kontekstis unikaalsed. Rohkelt on hästisäilinud puitmaju ka Pärnus, Viljandis, Haapsalu rannarajoonis ja paljudes teistes väiksemates asulates.

Põnevad faktid Eesti arhitektuurist:

- * **MAAILMA SUURIM RATAKRISTIDE KOGU VORMSI OLAVI KIRIKU SURNUAIAL** – üle 300 ratasristi. Lisaväärtusena – asub põneval väikesaarel.
- * **UNIKAALNE MAARJA MAGDALEENA KIRIK RUHNU SAAREL** – ehitatud 1643. aastal, olles seega Eesti ainm säilinud puitehitis. Lisaväärtusena veel asjaolu, et asub põneval väikesaarel.
- * **LASNAMÄE** – nõukogudeaegse massarhitektuuri monumentaalne mälestusmärk
- * **KARJA KATARIINA KIRIK** on kõige skulptuuririkkam gooti kirik Baltikumis
- * **HAAPSALU TOOMKIRIK** – legendi kohaselt ilmub korra aastas Toomkiriku aknale müstiline Valge Daam, keda vaid vähestel valitutel on õnnestunud näha
- * **EESTIS ON MULJETAVALDAV HULK MÕISAID**, eri ajastutest, ehitusstiilidest ja materjalidest – kokku 1245.
- * **TARTU JAANI KIRIK ON 14. SAJANDIST PÄRIT GOOTI STIILIS PÜHAKODA**, milles säilinud ligi 1000 terrakotaskulptuuri on Euroopas ainulaadsed

Ahitektuur pildis

Eestit tutvustavate arhitektuuripiltide puhul on ühtse joone hoidmise huvides keskenduda pigem iga ehitise karaktersetele detailidele, mitte niivõrd üldplaanile. Näiteks pole vaja Mustpeade maja kuvamisel panna pildile kogu fassaadi, vaid pigem ainult uks ja selle kohal olevad kaunistused. Ruhnu vana puukirikul on väga omapärane torn – heaks reklaamfotoks on see parem kui üldvaade. Haapsalu Toomkiriku fotol võiks olla näiteks ainult aken, kuhu ilmub korra aastas Valge Daam.

FOOKUSTEEMA:

PÄRIMUSKULTUUR

Rääkides Eesti pärimuskultuurist turismi kontekstis tuleks eristada kahte tasandit. Esimene on käega katsutav ja silmaga nähtav – olgu see rahvatantsijate etteaste talumuseumis või rahvuslik käsitöö suveniiripoes.

Teine tasand on läbi aegade olnud inimese mõttemaailm, tema uskumused ja tavad. Just see osa rahvakultuurist võiks olla senisest olulisemaks inspireerivaks allikaks ka turismiarendusele – pakub ju Eesti folkloor lõpututes kogustes lõbusaid, kurbi ja õudseid lugusid, mis pole sugugi kehvemad kui keltide või asteekide, sakslaste või venelaste jutud.

Just nimelt pärimuskultuurist kasvab välja kogu eesti kultuuri fookussümbol laulu- ja tantsupidu, mis koondab nii vaimse kui materiaalse rahvakultuuri ja nüüdiskultuuri ilminguid, olles samas eesti mentaliteedi-identiteedi võimsaks manifestatsiooniks.

Leidliku ja stambivaba lähenemise korral pakub kogu pärimuskultuuri valdkond ammendamatu ainekogumist sihtgruppi paeluvate sõnumite loomiseks.

Sümbolid

- 1 RAHVAKALENDRI TÄHTPÄEVAD JA KOMBESTIK** – eeskätt jaanipäeva ja vastlapäevaga seotud kombed ja traditsioonid omavad suurt turunduslikku potentsiaali. Need tähtpäevad on kultuurihuvilisele turistile heaks võimaluseks näha eesti kultuuri selle elusal ja ilustamata kujul.
- 2 RAHVAPÄRIMUSTE KANGELASED** – Kalevipoeg, Suur Tõll ja Leiger on eesti mütoloogia hiiud, kellega seotud pärimusi on väga palju ja kes on seeläbi hindamatuteks lugude ja ideede allikaiks.
- 3 RAHVARIIDED, RAHVUSMUSTRID** – taas üha suurema au sisse tõusnud rahvariided ning -mustrid on heaks ja otseses mõttes värvikaks eesti kultuuri sümboliks. Kasvõi Kihnu seeliku mustritega seotud lugusid ja tõekspidamisi annab hõlpsasti lülitadada reklaamiideedesse.
- 4 KIHNU SAAR** – UNESCO suulise ja vaimse maailmapärandi nimekirja kuuluv rahvakultuuri oas, kus tänaseni kantakse rahvarõivaid ja viljeletakse erilist omakultuuri.
- 5 SETUMAA** – arhailiste kommete, eripäraste rahvarõivaste ja laulumaneeriga avastamist väärt paik Eesti äärealal. Setumaa on nagu riik riigis.

6 KADAKAPUIT – spetsiifilise lõhnaga, sitke ja vastupidav kadakapuit on läbi aastate olnud käsitöömeistrite lemmikuks.

7 SAUN – saunalembus on Eestile väga iseloomulik. Pole ju meil ühtki eramaja või talukohta ilma saunata. Saunaskäiguga seotud kombestik ja rutiinid on heaks inspiratsiooniallikaks Eesti kohta käivate lugude kirjutamisel.

8 SEPIKOJAD – Eesti ja eriti Saarema sepad on kindlasti rõhutamisväärset tegelased. Sepp oli küla tähtsamaid mehi ja ka pärimuslugudes on seppadel alati suur roll.

9 TARTU KUI PÄRIMUSKULTUURI HÄLL JA KANDJA. Tartus avati 1632. aastal Eesti esimene ülikool. 19. sajandi algul oli Tartu Ülikool koos selle juurde kuuluvate kliinikumide, maailmatasemel tähetorni, raamatukogu ja botaanikaaiaga kogu Vene impeeriumi teaduskeskuseks. Tartus toimus esimene üldlaulupidu, asutati „Vanemuise“ selts, Põllumeeste Selts, Eesti Üliõpilaste Selts ja Eesti Kirjameeste Selts. See, mida peame täna eesti kultuuriks, on suuresti alguse saanud just ilusast, rahulikust, boheemlasliku hõnguga Emajõe äärses Tartust. Siin korraldatakse ka praegu tartulikult laisa elegantsiga laulupidusid, rahvakunstipäevi, näitusi, kontserte, noortefestivale, kuhu tullakse ka väljastpoolt Eestit.

Huvitavaid fakte Eesti pärimuskultuurist

- * **EESTLASTE PRIVAATSE RUUMI VAJADUS ON MAAILMA SUURIMAI**D – heaks näiteks on siin asustustihedus, mis on Taaniga võrreldes 4 korda ja Hollandiga võrreldes 12 korda väiksem
- * **EESTI ON OMA PINDALALT JA RAHVAAARVULT VÄIKE, KUID SIIN ON ÜLE SAJA AJALOOLISE KIHELKONNA**, kel kõigil oma rahvarõivad.
- * **ÜLDALAUPEO ÜHENDKOOR ON MAAILMA SUURIMA KOOSSEISUGA KOOR.**
- * **KADAKAMARJU ARVATAKSE AITAVAT 99 HAIGUSE, NÕIDUSE JA VANAKURADI VASTU**, sest kadakamarja otsas on ristimärk.
- * **KAALI METEORIIDIPLAHVATUS OLI OMA TUGEVUSELT VÕRRELDAV TUUMAPOMMIGA.**
Sellise kärgatuse mõju muinasaegse inimese uskumustele ja maailmapildile oli mõistagi tohutu, ulatudes ka naabermaade pärimustesse. Lennart Meri on oma uurimustes koguni oletanud seoseid „taevakivi“ langemise ja päikesepoja Phaetoni hukkumise vahel kauge Kreeka mütoloogias.

Pärimuskultuur pildis

Pärimuskultuuri kajastava pildimaterjali puhul on selgelt eelistatud dünaamilised, tegevuses olevate inimeste fotod. Rahvakultuur pole asi iseeneses – selle kandja ongi rahvas ja neid peaks fotodel ka näitama. Kui pildistada kadakapuust lusikat, siis mitte tuimalt laudlinal lebamas, vaid pigem koos meistriga, kes on just lõpetanud selle voolimise. Kui on soov näidata rahvarõivaid, siis mitte riidepuul, vaid pigem moodsal rolleril sõitva memme seljas.

FOOKUSTEEMA:

NÜÜDISKULTUUR

Eesti kui e-lembe ühiskonna maine ja konkreetsed ilmingud loovad hea lähtekoha kontrastide väljajoonistamiseks võrreldes näiteks klassikaliste kõrgkultuuri ilmingutega, samuti pärimuskultuuri tänapäevaste edasiarendustega. Sama kehtib keskkonna suhtes – sümfooniaorkester esinemas suveöös keset ürgset loodust teravdab tähelepanu mõlema komponendi suhtes.

Eesti nüüdiskultuur on omanäoline segu euroopalikkusest ja algupärasest eesti omakultuurist. Seda nii kohvikutes, klubides ja tänavatel tajutava igapäevakultuuri puhul kui ka kunsti, kirjanduse ning muusika alal.

Oluline on see, et vaatamata väikesele rahvaarvule on eesti nüüdiskultuur terviklik, tugev ja toimiv, hõlmates kõik olulised kultuurivaldkonnad rahvusvaheliselt arvestataval professionaalsel tasemel.

See on piisav baas ja selge eripära, millest lähtuvalt luua üllatavaid sõnumeid tänapäevast kultuuri jahtivale turistile.

Sümbolid

- 1 HELILOOJAD JA DIRIGENDID** – Pärt, Tüür, Tubin, Tormis, Kaljuste, Klas, Järvid jne. Eestist on võrsunud terve plejaad maailmakuulsaid tõsise muusika suurkujusid.
- 2 MUUSIKAFESTIVALID** – Eestis toimub iga-aastaselt üle 50 suurema muusikafestivali, mis hõlmavad kõiki muusikalisi vorme – ooperist ja avangardist pop- ja pärimusmuusikani.
- 3 RAHVUSOOPER ESTONIA** – 1865. aastal Tallinnas asutatud laulu ja mängu selts "Estonia" tegutseb tänini, olles nüüdseks tõusnud rahvusooperi staatusesse. Repertuaaris on nii klassikalisi kui algupäraseid ooperi- ja balletilavastusi. Siin toimuvad ka kõik olulisemad sümfoonilise ja koorimuusika kontserdid.
- 4 KULTUURIFESTIVALID LOODUSKAUNIS ÜMBRUSES** – Leigo Järvemuusika, Nargen Festival, Viinistu suveetendused jne. Kõrge kultuur üllatavas ümbruses on hea kooslus ja teravdab tähelepanu mõlema komponendi suhtes.
- 5 FILMIFESTIVALID** – PÖFF, HÖFF, TARTUFF või siis Pärnu rahvusvaheline dokumentaal- ja antropoloogiate festival. Tasemel kinokunsti leiab igale maitsele ja sugugi mitte ainult Tallinnast. Korraldada õudusfilmide festival Eesti ühes kõige kaunimas linnas Haapsalus – juba selles ettevõtmises üksi on olemas tugev positiivne kontrast.

- 6 EESTI ANIMAFILM** – Priit Pärn ja tema koolkond, Janno Pöldma ning Heiki Ernits. Eesti animafilm on teenitult maailmakuulus ja nii võime end tutvustada kui maailma animafilmi värskemate ideede hälli.
- 7 KUMU** – silmapaistev nii hoone kui kunstikoguna. Täiuslik ülevaade eesti kunstist läbi aegade põnevalt maastiku sisse ehitatud moodsates ruumides. Ka asukoht Tallinna uhkeima Kadrioru pargi servas teeb KUMU sümbolina üksnes atraktiivsemaks.
- 8 EDUARD WIIRALT KUI EESTI KUNSTI VAIELDAMATU „ESIKLASSIK“** on oma detailirohkete maalide ja graafikaga kindlasti heaks inspiratsiooniks Eesti kui kultuuriliselt mitmekesise maa tutvustamisel.
- 9 TARTU KUI TUDENGILINN**, kus koguni 20% elanikonnast on üliõpilased. Mõstagi kajastub see mõnusalt nii linnapildis, ööelus kui ka kõikvõimalikel üritustel.
- 10 SUURED SPORDISÜNDMUSED:** Otepää suusatamise MK-etapp, Tartu maraton, rahvusvahelised rattarallid, motokrossi MK-etapid, rahvusvaheline sõjalis-patriootiline mäng ERNA retk - kõik need sündmused on Eestile omaselt hea korraldusega ja kogu maailmas hinnatud

Huvitavaid fakte eesti nüüdiskultuurist

- * **TALLINN 2011** – Euroopa kultuuripealinna tiitel tuleb aastaks Eesti pealinna
- * **EESTI ON PRESSIVABADUSELT 3. RIIK MAAILMAS** Norra ja Islandi järel (Reporters Without Borders, 2007)
- * **ESIMENE IGAPÄEVANE AJALEHT ILMUS TALLINNAS JUBA 1675** (võrdluseks Inglismaal 1702)
- * **EESTI ON VÕRDÕIGUSLIK** – naiste osakaal inseneride ja teadlaste hulgas on koguni 51% (Euroopa Liidu keskmine on 29%)
- * **TALLINNA KLAVERIVABRIKU ESTONIA KLAVERID ON MAAILMA HINNATUMATE HULGAS** oma puhta kõla poolest.
- * **EESTI HUUMOR ON TUME JA TUGEVALT ENESEIROONILINE**, meenutades kõige enam ehk inglise ja soome huumorit. Seda on selgelt näha kasvõi eesti absurimaigulistest animafilmidest.
- * **EESTIS OLI JUBA 1850-NDATEL PALJU KIRJAOSKAJAJAID** – ligikaudu 80%. Selle näitajaga ületati peaaegu kõiki Euroopa suuri kultuurirahvaid, võrdsetena olid pildil vaid Prantsusmaa ja Saksamaa.

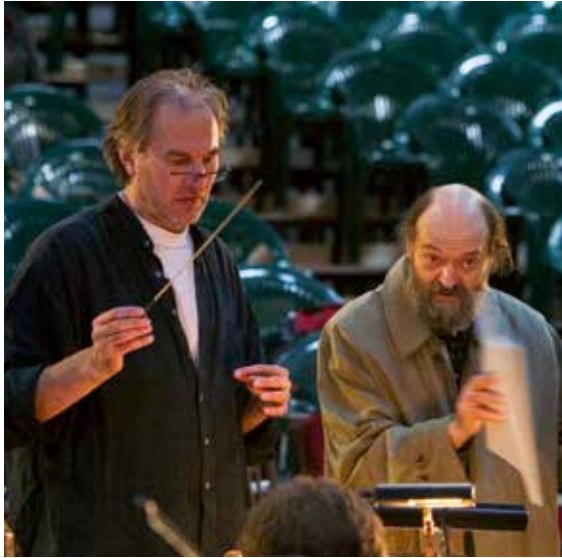

Nüüdiskultuur pildis.

Nagu ka pärimuskultuuri piltide puhul, on siingi soovitus kasutada dünaamilisi ja pingestatud kompositsioone ning inimesi – olgu siis ekstaatiliselt loojat või vaimustunud publikut. Näiteks Priit Pärna võiks kujutada pigem tööhoos, pliats kõrva taga, mitte kuival portreel. Ja KUMU kolleksioone poleks vaja kuvada galeriiruumi üldplaanina. Tunduvalt paremini mõjuks keegi kumargil külastaja väga ligidalt Wiiraltit uurimas, prillisang peos.

FOOKUSTEEMA:

TOIT

Ilmselt on nende inimeste osakaal välisturistide hulgas, kelle Eestisse saabumisel on peamiseks motivaatoriks soov tutvuda meie rahvuskööbiga, äärmiselt väike. Samas on toidukultuuri näol tegemist vägagi olulise pärimuskultuuri ja kohalikku koloriiti ilmestava elemendiga.

Suurim ja selgeim eelis on meie puhas keskkond, mis on näiteks mee ja metsaadide, aga ka põllukultuuride, liha ja piimasaaduste kvaliteedi garantiiks. Lühidalt – Eesti köök kasutab maailma parimat ja tervislikumat toorainet.

Sõltuvalt sihtturust saab mängida ka tuttavlikkuse kaardile. Kuna meie köök on segu saksa, vene, soome ja skandinaavia köökidest, on lihtne leida just nendele maadele omaseid roogi (hapukapsas, seljanka jne) – Eestis maitsevad need tänu puhtamale toorainele ja kohalikele valmistamiseseärasustele lihtsalt veel paremini.

Eestile ainuomast musta leiba, kama ja räime saab turunduslikus mõistes kommunikeerida kui tõelist eksootikat. Ka traditsioon ise kodus toitu valmistada ja vähem väljas süüa on vähemalt Euroopa kontekstis üsna eksootiline nähtus.

Sümbolid

- 1 PUHAS JA LOODUSLIK TOORAIN** – Euroopas populaarsust koguv mahepõllundus on Eesti maapiirkondades olnud pikki aastaid tavaliseks elunormiks.
- 2 VÄRSKE SUITSUKALA** – rannikukülade lihtne hõrgutis, mida püügihooajal saab osta iga teise talu väravast. Soe inimkontakt ja igale majapidamisele eriomased suitsutamismõtted teevad sellest ammendamatu elamuste allika.
- 3 KLASSIKALINE PIDULAUD** – kodusvalmistatud seapraad, hapukapsas, sült, rosolje, kartulisalat, täidetud munad, hapukurgid, marineeritud seemned, viin jne – see on komplekt, mis laseb ehedalt tajuda nii eesti köögi lihtsust ja maalähedust kui teiste maade köökide mõjusid.
- 4 KODUSED HOIDISED** – moosid, seemned, kurgid, kompotid, salatid jne. Eestlastes sügavalt juurdunud põllu- ja metsasaaduste sisetegemine on tähelepanuväärne nähtus mugava ja linnastunud Euroopa kontekstis.
- 5 RÄIMETOIDUD** – Eesti rahvuskala on läbi aegade olnud kõige olulisemaks leivakõrvaseks ja lugematute roogade tooraineks. Kasutusel nii suitsutatuna, panneeritult, marineeritult, salatites, pirukatäidistes jne.
- 6 KAMA** – unikaalne jahvatatud tervaviljade segujahu, mida süüakse hapupiimaga ja ainult Eestis.

- 7 EESTI ÕLU** – Eesti õllevabrikute toodang on oma kvaliteedi poolest hinnatud nii meil kui mujal. Kadakapuust kapast koduõlu on välismaalase jaoks aga eriti eksootiline elamus. Õlu on eestlasele „vedel leib“.
- 8 EESTI VIIN** – Viru Valge on viin, mille kuulsus ulatub üle riigipiiride. Puhtuselt ja maitselt üks paremaid maailmas.
- 9 VANA TALLINN** – ainulaadse maitsega „rahvusliköör“, mida vähemalt meist ida pool peetakse lausa kultuslikuks.
- 10 KOHVIKUD** – Eesti on rikas õdusate kohvikute poolest, seda nii suurtes linnades kui väikestes suvituspaikades. Karakterseim neist on Maiasmoka kohvik Tallinnas, kus valmistatakse kohapeal ka üht Eesti päritolu maiust – martsipani.
- 11 MAIUSTUSED** – paljud esmakülastajad on sattunud vaimustusse eesti maiustest. Lipulaevadeks on siin Kalevi šokolaad, kommid ja martsipan ning erinevad kohukesed.
- 12 PÕNEVA ASUKOHAGA RESTORANID** – nii Tallinna vanalinnas kui sügavates laantes asuvates mõisates ja jahimajades võib kogeda väga erilist ja fantaasiarikast kööki. Eriline keskkond loob eelduse meeldejäävaks gurmee-eelamuseks. Tutvustamist tasuvad kindlasti Pädaste mõisa restoran Alexander, Jahimaja Trofee Pedja jõe kaldal ja kümned vanalinna restoranid.
- 13 MUST LEIB** – eestlase põhitoidus juba pikki sajandeid. Leivast on kirjutatud laule ja luuletusi, leivaga seostub palju kõnekäände ja rahvatarkusi. Eesti toidukultuuri vaieldamatu nurgakivi.
-

A very
lovely
GARDEN CAFE

behind
these gates

←
Coffee, cakes & much more...

New Holland

TC56

Huvitavaid fakte Eesti toidukultuurist

- * Eestlasele on tähendab leib tumedat rukkijahust küpsetist. See, mida mujal maailmas leivaks nimetatakse, on meil tähistatud eraldi sõnaga – sai.
- * Sangaste mõisahärra, „rukkikrahv” Friedrich Georg Magnus von Berg aretas (1845–1938) Sangaste rukki. Tegemist on esimese teadlikult aretatud rukkisordiga maailmas, mis leiab kasvatamist tänase päevani.
- * Eestlased puurivad ja jooivad senini meelsasti kase- ja vahtramahla – komme, mis on vanas Euroopas ennekuulmatu luksus.

Toidukultuur pildis

Toidupiltide kohta kehtib soovitus - vältida kokaraamatulikke makrofotosid roogadest. Kas pildil peaks olema ka inimene, see sõltub konkreetsest teemast. Näiteks kõneledes meie hoidiste tegemise kombest, oleks kindlsti hea näidata talumeest õunamahala pressimas või tädikest moosikpurki kaanetamas. Kui aga räägime näiteks mõnest peenest restoranist, siis on esmatähtis ruumi meeleolu tabamine – pilt peab tekitama soovi selles kohas einestada. Mõne vanalinna restorani ootevalmis laud, valgus õige nurga alt läbi vitraažakna sisse langemas või luksuslikult kaetud laud Pädaste mõisa hoovil, otse murul – need oleks head näited.

PEASÜMBOL:

LAULU- JA TANTSUPIDU

Tõeliseks rahvarõivaste „paraadiks” ja rahvusvaheliselt tuntuimaks Eesti kultuuri sümboliks on mastaapsed laulu- ja tantsupeod – üldrahvalikud festivalid, mis toovad mõne aasta tagant üle riigi kokku kümneid tuhandeid esinejaid ja veel enam kuulajaid-vaatajaid. Traditsioon ulatub aastasse 1869, mil Tartus peeti esimene, rahvustunde ja –kultuuri arengule tugeva tõuke andnud üldlaulupidu. 2009. aasta üldlaulupeol kogunes Tallinna lauluväljakule esinema 864 koori ja orkestrit; tantsupeost võttis osa 534 tantsu- ja võimlemisrühma kokku 7460 tantsija ning võimlejaga. Samuti osales 41 väliskollektiivi 1340 laulja, tantsija, võimleja ja orkestrandiga Ameerika Ühendriikidest, Belgiast, Hispaaniast, Kanadast, Norrast, Rootsist, Saksamaalt, Soomest, Suurbritanniast, Taanist, Ukrainast, Ungarist ja Venemaalt.

2009. laulu- ja tantsupeol käis kolme päeva jooksul 153 900 piletiga külastajat – koos esinejaskonnaga teeb see ligemale kuuendiku kogu riigi elanikkonnast.

Läbi aegade suurimas ühendkooris on aga korraga oma hääle kõlama pannud isegi 24 500 lauljat – helipilt ja kultuurielamus, mille võimsust on ise kogemata raske ettegi kujutada. Teisisõnu – maailma võimsaim ühendkoor tegutseb Eestis ja ainult Eestis!

Laulu- ja tantsupeod on sillaks eilse ja tänase, mineviku ja tänapäeva, pärandi ja kaasaegse kultuuri vahel. Kõrgetasemelise kunstilise interpretatsiooni kaudu maalitakse siin pilt Eesti maa ja rahva olemusest, kurbusest, rõõmust ja püüdlustest.

See unikaalne suursündmus ei saa ühtki kultuurihuvilist turisti külmaks jätta ja seetõttu ongi laulu- ja tantsupidu kogu ajaloo ja kultuuri valdkonna olulisim sümbol.

Kultuurne perepuhkus Eestimaal.

Tänu Eestimaa kompaktsusele, heale teedevõrgule ja korralikele majutusvõimalustele üle vabariigi sobib enamik kultuurireisidest ka peredele. Sõltub see ju siiski eeskätt iga konkreetse pere eelistustest – mõni peab ehk keeruliseks veeta lastega pikk päev KUMUs või mõisatuuril, kuid nädalavahetus Kihnus või päev lastesõbralikul Viljandi Pärimusmuusika festivalil peaks sobima igale perele. Liitkem siia veel kirju kulinaarkultuur – kaasaegsed restoranid vanades mõisates ja jahimajades või aus talupojatoit kodumajutustes, mis annavad head eeldused perepuhkuks.

Kultuurne äriturism Eestimaal.

Ärituristile on olulised samad faktorid, mis tavalisele turistilegi: ligipääsetavus, kompaktsus, hea teedevõrk, mugav ja hea hinnaga majutus ning korralik söök. See infrastruktuur on Eestis laitmatu ning loob hea eeldused, et korraldada firmareise Eestisse. Koolituse või konverentsiga seotud preemiareis mõnesse Eesti mõisasse, äriseminar Leigol koos keelpillikontserdiga vabas õhus, *team-building* väljasõit Lõuna-Eesti turismitallu koos ekskursiooniga Peipsi äärsetesse küladesse ja sibularestorani – elamuslike pakettide koostamist piirab vaid fantaasia.

Ärituristile kui keskmisest nõudlikumale sihtrühpile on väärtust lisavaks argumendiks ka see, et meil osatakse võõrkeeli, on korralik mobiili- ja internetilevi. See jätab võimaluse kultuurse puhkuse kõrvalt ka operatiivseks firma asjadega tegelemiseks.

Eesti kultuuriga seotud suveniiriideed.

- * Komplekt käsitööna valminud šokolaaditruhvlitest ja martsipanikommidest koos Vana Tallinna likööriga
- * Komplekt – Tallinna kilud ja must leib
- * Valik Eesti õlledest (spetsiaalne 6-pakk: kas ühe firma toodangu läbilõige või ideaalis isegi parimad õlled erinevatelt tootjatelt vms)
- * Põltsamaa vein – auhinnatud Põltsamaa Kuldne või kuiv mustikavein ilusas kinkepakendis
- * Rahvusmustriga mobiilikotid, paelad, riidest käekotid jne
- * Erinevate tuntud heliloojate plaadid (Pärt, Järvi) ja folklooriplaadid (Kihnu Virve, setud)
- * Kadakapuust ruunikalender

Valdkonna eksperdid, organisatsioonid, infoallikad

Muinsuskaitseamet www.muinas.ee
ja riiklik programm „Pühakodade säilitamine ja areng“ www.muinas.ee/3339
Eesti Arhitektide Liit www.arhliit.ee/
Eesti mõisaportaal www.mois.ee
Eesti Mõisakoolide Ühendus www.hot.ee/emky/
Eesti Ajaloomuuseum
Eesti Rahva Muuseum
Rocca al Mare vabaõhumuuseum
Eesti Evangeelne Luterlik Kirik
Infoserver Eesti Toit www.eestitoit.ee
Eesti Maitset www.eestimaitset.com
Eesti Peakokkade Ühendus www.chef.ee
Eesti Hotellide ja Restoranide Liit www.ehrl.ee
Infoserver Eesti Toit www.eestitoit.ee
Eesti Toiduainetööstuse Liit www.toiduliit.ee
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda
www.epkk.ee

Eesti Aiandusliit www.aiandusliit.ee
Eesti Kalaliit www.kalateebhead.ee
Eesti Leivaliit www.leivaliit.ee
Eesti Piimaliit www.piimaliit.ee
TTÜ Toiduainete Instituut www2.ti.ttu.ee
Eesti Ökoturismi Ühendus www.ecotourism.ee
Eesti Rahva Muuseum www.erm.ee
Eesti Põllumajandusmuuseum www.epm.ee
Eesti vabaõhumuuseum www.evm.ee
www.maaturism.ee
Arengukava “Eesti toit”

www.visitestonia.com